

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

JAWNE

Egz. Nr 1

Dla nauczycieli akademickich

ĆWICZENIE Nr 141

OPERACJA ZACZEPNA

Opracowanie metodyczne
zajęć ze sztuki operacyjnej

WARSZAWA

67916

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

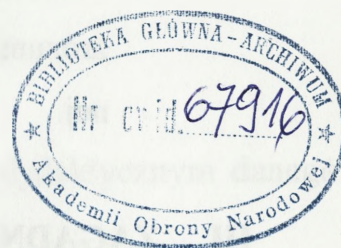
WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

JAWNE

Do użytku służbowego

Egz. nr ...1

Dla nauczycieli akademickich

ĆWICZENIE NR 141 „OPERACJA ZACZEPNA”

**Opracowanie metodyczne
zajęć ze sztuki operacyjnej**

TEMAT: 289 (PSOS); 196 (PSOL); 217 (PSRiWRE); 110 (KTO of. WL)

I. TEMAT: ANALIZA ZADANIA

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Uczyć metody analizy zadania ukierunkowanej na zrozumienie i wyjaśnienie istoty zamiaru przełożonego w strategicznej operacji obronnej oraz wynikających z tego roli i zadania korpusu.
2. Kształtować umiejętności analitycznego i syntetycznego podejścia do zrozumienia początkowej fazy procesu decyzyjnego operacji zaczepnej.

III. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

Lp.	Treść zagadnienia	Czas
	<i>Część wstępna</i>	10'
	<i>Część główna</i>	75'
1.	Ogólna filozofia zadania przełożonego	
2.	Istota zadania 1K	
3.	Ograniczenia własnego działania	
4.	Wnioski wstępne	
	<i>Część końcowa</i>	5'
RAZEM		90'

IV. FORMA: Ćwiczenie grupowe

V. CZAS: 90'

VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE:

1. Podstawą przygotowania słuchaczy do zajęcia są:
  - dyrektywa operacyjna;
  - załozenie nr 1;

- mapa „Położenie wojsk 010600 kwiecień 98
- 2. Prowadzący zajęcia wykorzystuje dokumentację ćwiczenia oraz opracowanie metodyczne do zajęć ze sztuki operacyjnej.
- 3. Efektem zajęcia powinno być zrozumienie roli i miejsca korpusu w strategicznej operacji obronnej „KARPATII” oraz określenie priorytetów i ograniczeń, które mogą pojawić się w dążeniu do osiągnięcia celu działania.

VII. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

CZEŚĆ WSTEPNA:

Propozycje:

- a). określenie celów i roli ćwiczenia w procesie dydaktycznym danego kursu;
- b). Sprawdzenie znajomości dyrektywy operacyjnej i założenia
- c). Wyjaśnienie celu i istoty analizy zadania

CZEŚĆ GŁÓWNA:

- 1. Ogólna filozofia zadania przełożonego:
  - a). istota zadania określona przez przełożonego
  - b). sposób w jaki przełożony zamierza rozegrać strategiczną operację obronną
  - c). rola i miejsce 1K w działaniu Naczelnego Dowódcy „KARPATII”

Uwaga:

W grupach PSOS i PSOL pracę na rzecz zbierania i uporządkowania informacji dotyczących uaktualnienia położenia słuchacze wykonują w czasie samokształcenia. W ramach zajęcia szerszy obraz położenia można uzyskać poprzez określenie i uzupełnienie potrzeb zdobycia nowych informacji, głównie o sytuacji sąsiada – 2K, stanie obrony aglomeracji warszawskiej oraz dróg na kierunku przegrupowania 1K do operacji zaczepnej.

2. Istota zadania 1K:

- na czym polega zadanie główne 1K;
- zadania cząstkowe 1K, a w tym: utworzenie ugrupowania operacyjnego, przegrupowanie wojsk korpusu do linii wyjściowej (LD); udział korpusu w tworzeniu przewagi miejscowej; opanowanie obiektu „ARES”; wprowadzenie do bitwy drugiego rzutu operacyjnego; opanowanie obiektu „JOWISZ”; koordynacja wysiłków z korpusem „WESTII” na rzecz osiągnięcia celu wojny.

Uwaga:

W fazie wejścia wojsk 1K do operacji zaczepnej istotną rzeczą jest określona w dyrektywie operacyjnej Dowództwa Wojsk Lądowych „linia zielona” /LD/, która porządkuje wysiłek wojsk 2K powstrzymujących przeciwnika z działaniem głównego zgrupowania uderzeniowego wchodzącego do operacji zaczepnej. Jednocześnie umożliwia wybór linii koordynacji wsparcia ogniowego FSCL integrującej wysiłek wojsk lotniczych, raketowych i artylerii z działaniem sił głównych korpusu.

3. Ograniczenia własnego działania:

- wpływ czasu na operację zaczepną;
- wpływ obszaru na swobodę działania

4. Wnioski wstępne:

- a). ogólne wrażenia o istocie zadania i sposobie jego realizacji;
- b). priorytety
- c). kolejność i czas wykonania zadania
- d). wpływ czasu i obszaru na przygotowanie i realizację zadania
- e). wpływ czasu i przestrzeni na ograniczenia i wymogi wariantów działania.

Uwaga:

W grupie PSRiWRE kalkulację czasu zasadne jest odnosić do kolejności wykonania zadania oraz jego ograniczeń i wymogów.

Część końcowa:

- określenie celu zajęcia i stopnia jego osiągnięcia;
- ocena przygotowania do zajęć i pracy (aktywności) słuchaczy;
- zaakcentowanie ważnych problemów analizy zadania i wskazanie niedomagań;
- określenie tematu i terminu kolejnego zajęcia.

**TEMAT: 292 (PSOS-część); 197 (PSOL-część); 224 (PSRiWRE-część);
115(KTO of. WL)**

I. TEMAT: OCENA ŚRODOWISKA I WOJSK WŁASNYCH

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Uczyć postrzegania subiektywnych i obiektywnych zjawisk środowiska operacji oraz ich wpływu na możliwości bojowe wojsk własnych.
2. Rozwijać umiejętności słuchaczy w zakresie sporządzania wariantów działania i ich wszechstronnego zabezpieczenia

III. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

Lp.	Treść zagadnienia	Czas
	<i>Część wstępna</i>	10'
	<i>Część główna</i>	75'
1.	Ocena środowiska	
	- teren	
	- warunki klimatyczne i pogoda	
2.	Ocena wojsk własnych	
	- sytuacja wojsk własnych	
	- porównanie sił	
	- prawdopodobne warianty działania wojsk własnych	
3.	Główna idea zadania	
	- cel końcowy	
	- użycie sił i środków	
	<i>Część końcowa</i>	5'
RAZEM		90'

IV. FORMA: Ćwiczenie grupowe

V. CZAS: 90'

VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE:

1. Podstawą przygotowania słuchaczy do zajęcia są:
  - dyrektywa operacyjna;
  - założenie nr 1;
  - mapa „Położenie wojsk 010600 kwiecień 98
  - szkice (na folii) i notatki z zajęć z rozpoznania.
2. Prowadzący zajęcia wykorzystuje dokumentację ćwiczenia oraz opracowanie metodyczne do zajęć ze sztuki operacyjnej.
3. Z uwagi na różnorodność tematyczną na poszczególnych kursach podplomowych, prowadzący zajęcia w grupach: PSOS, PSOL i PSR i WRE powinni wykorzystać kolejny temat z opracowania metodycznego 'porównanie sił oraz rozważenie możliwości działań wojsk własnych.
4. Efektem zajęcia powinno być poznanie mechanizmu wykonania operacji zaczepnej.

VII. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

CZEŚĆ WSTEPNA:

Propozycje:

Wyjaśnienie istoty i miejsca oceny środowiska oraz wojsk własnych w procesie decyzyjnym.

CZEŚĆ GŁÓWNA:

1. Ocena środowiska:
  - a). teren:
    - przejezdność;
    - obszary kanalizujące ruch wojsk;
    - możliwość maskowania;
    - wpływ zabudowy na działanie wojsk.

Uwaga:

Ocenę terenu przygotowuje komórka G-3 na osobnej folii lub szkicu w aspekcie wpływu warunków terenowych i obiektów zabudowy przestrzennej na prowadzenie operacji zaczepnej. W trakcie przegrupowania głównego zgrupowania uderzeniowego do operacji zaczepnej można rozpatrzyć:

- wpływ zabudowy Lublina na porządek przegrupowania 1K;
- stan drożni w pasie przegrupowania korpusu i jej wpływ na sprawność ruchu.

W trakcie prowadzenia operacji zaczepnej eksponować:

- wpływ rzeki BUG na opanowanie obiektu „ARES”;
- możliwość synchronizacji działań operacyjnych 1K z korpusem „WESTII” przy uwzględnieniu rzeki NAREW.

b). warunki klimatyczne i pogoda;

c). wpływ ludności cywilnej i mediów na przebieg operacji zaczepnej

Wnioski:

- dogodny i niedogodny teren do prowadzenia operacji zaczepnej;
- najkorzystniejsze kierunki podejścia i wejścia zgrupowania uderzeniowego do operacji zaczepnej;
- obszary dogodne do działania w trakcie opanowania obiektów: „ARES” i „JOWISZ”.

2. Ocena wojsk własnych:

a). skład bojowy, wzmocnienie i wsparcie, wsparcie logistyczne, ABC itp

Uwaga:

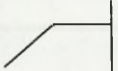

Po wejściu sił głównych korpusu do operacji zaczepnej w podporządkowanie 1K przechodzi 11BZ z 2K i batalion OT, w związku z tym zasadne jest uwzględnienie potrzeby przyjęcia ich w podporządkowanie i określenie dalszego działania.

b). rozmieszczenie wojsk własnych i sąsiadów;

c). rozpatrzenie potrzeb i możliwości wykonania takich zadań jak:

- utworzenie ugrupowania operacyjnego oraz jego osłona z powietrza w obszarze ześrodkowania i w trakcie przegrupowania;
- współdziałanie korpusu z wojskami OT i układem pozamilitarnym w czasie przegrupowania;
- synchronizacja działań 1K z 2K w styczności, na linii wyjściowej LD z siłami powietrznymi „KARPATII”, wojskami raketowymi i artylerią na linii koordynacji wsparcia ogniowego FSCL;
- potrzeby w zakresie opanowania obiektu „ARES”;
- zgranie wysiłków lotnictwa, wojsk raketowych i artylerii z wchodzącym do bitwy odwodem korpusu;
- opanowanie obiektu „JOWISZ” i uzgodnienie działań z korpusem „WESTII”.

d). porównanie sił

- potencjał bojowy wojsk własnych w stopniu szczegółowości
- potencjał bojowy przeciwnika batalion, dywizjon, eskadra
- zmiany stosunku sił w odniesieniu do własnych możliwości w aspekcie rzeczowo – czasowo – przestrzennym.

e). prawdopodobne warianty działania wojsk własnych

- określenie zbioru możliwych wariantów działania wojsk własnych;
- ilość sił potrzebnych do wykonania poszczególnych zadań (z uwzględnieniem poszczególnych kierunków operacji zaczepnej).

Uwaga:

W operacji zaczepnej przygotowuje się warianty działania wojsk własnych nie czekając na ocenę przeciwnika. Każdy wariant powinien być zgodny z myślą przełożonego i zabezpieczony przez poszczególne rodzaje wojsk.

3. Główna idea zadania:

- a). cel końcowy operacji (zdefiniowanie);
- b). siły i środki do osiągnięcia celu operacji.

Część końcowa:

- omówienie zajęcia;
- ocena przygotowania do zajęć i pracy (aktywności) słuchaczy;
- wskazanie pozytywnych elementów zajęcia;
- określenie tematu i terminu kolejnego zajęcia.

**TEMAT: 292 (PSOS-część); 197 (PSOL-część); 222 (PSRiWRE-część);
119(KTO of. WL)**

**I. TEMAT: PORÓWNANIE SIŁ ORAZ ROZWAŻENIE MOŻLIWOŚCI
DZIAŁAŃ WOJSK WŁASNYCH**

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Doskonalić umiejętności wyboru optymalnego wariantu działania wojsk własnych.
2. Uczyć metody precyzowania kryteriów porównania wariantów działania.

III. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

Lp.	Treść zagadnienia	Czas
	<i>Część wstępna</i>	10'
	<i>Część główna</i>	75'
1.	Rozważenie (analiza) wariantów działania wojsk własnych	
2.	Porównanie wariantów działania	
	<i>Część końcowa</i>	5'
RAZEM		90'

IV. FORMA: Ćwiczenie grupowe

V. CZAS: 90'

VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE:

1. Podstawą przygotowania słuchaczy do zajęcia są:
  - dyrektywa operacyjna;
  - założenie nr 1;
  - mapa „Położenie wojsk 010600 kwiecień 98

- szkice (na foliach), warianty działania przeciwnika i wojsk własnych z poprzednich zajęć.
2. Prowadzący zajęcia wykorzystuje dokumentację ćwiczenia oraz opracowanie metodyczne.
  3. W wyniku zajęcia słuchacze powinni poznać zasady wyboru optymalnego wariantu działania wojsk własnych oraz zależności pomiędzy kryteriami oceny, sposobami (wariantami) działania a ciężarem gatunkowym danego kryterium w określonych sposobach działania.

VII. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

CZEŚĆ WSTEPNA:

Propozycje:

Sprawdzenie znajomości wiedzy z zakresu tworzenia optymalnego wariantu działania wojsk własnych.

CZEŚĆ GŁÓWNA:

1. Rozważenie (analiza) wariantów działania wojsk własnych:

wymogi:

- zgodność z zamiarem i ideą działania przełożonego;
- odniesienie do prawdopodobnych wariantów działania przeciwnika;
- możliwość zabezpieczenia sposobu działania przez poszczególne rodzaje wojsk i pod względem logistycznym;

Uwaga:

W sprzyjających warunkach czasu, każdy wariant działania wojsk własnych powinien być zasymulowany w odniesieniu do każdego wariantu przeciwnika. W warunkach ograniczonego czasu przyjmuje się jeden najprawdopo-

dobniejszy i najgroźniejszy wariant działania przeciwnika. Na szkic terenu (najlepiej na folii) po nałożeniu wariantu działania przeciwnika przyłożyć warianty działania wojsk własnych. W efekcie uzyskuje się w miarę obiektywne sposoby wykonania zadania wraz z zaletami i słabymi stronami każdego z nich.

2. Porównanie wariantów działania:

Istota porównania wariantów polega na ocenie każdego w stosunku do pozostałych. Celem jest wybór wariantu najlepszego.

Dla porównania wariantów ze sobą określa się kryteria (miary oceny).

Cechy doboru kryteriów:

- charakter działań wojsk własnych i przeciwnika;
- właściwości terenu, pory roku i doby.

Podstawowe wskaźniki porównania wariantów:

1. Rodzaj kryterium
2. Znaczenie kryterium (np. punktacja 1-5)
3. Ciężar gatunkowy danego kryterium w rozpatrywanym wariantcie wg punktacji 1-3 lub innej lecz jednolitej.

Ilość punktów każdego wariantu, w którym znaczenie kryterium pomnożone przez ciężar gatunkowy wariantu – pozwala zająć jednoznaczne stanowisko, który jest najlepszy i może być rekomendowany.

Porównanie powinno doprowadzić do:

- identyfikacji plusów i minusów wariantu;
- możliwych, potrzebnych zmian w zadaniu;
- określenia nowego sposobu działania.

CZEŚĆ KOŃCOWA:

- określenie stopnia efektywności zajęcia;
- uwypuklenie znaczenia zabezpieczenia każdego rozpatrywanego wariantu;
- wskazanie najlepszych rozwiązań i niedomagań;
- określenie tematu i terminu kolejnego zajęcia.

TEMAT: 304 (PSOS); 198 (PSOL); 224 (PSRiWRE-część); 122(KTO of. WL)

I. TEMAT: DECYZJA I ZAMIAR DO OPERACJI

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Poznać mechanizm podejmowania decyzji i jej ogłaszania
2. Doskonalić umiejętności prezentowania (ogłaszania) treści poszczególnych elementów decyzji

III. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

Lp.	Treść zagadnienia	Czas
	<i>Część wstępna</i>	10'
	<i>Część główna</i>	75'
1.	Wybór wariantu działania	
2.	Ogłoszenie zamiaru	
	<i>Część końcowa</i>	5'
RAZEM		90'

IV. FORMA: Ćwiczenie grupowe

V. CZAS: 90'

VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE:

1. Podstawą przygotowania słuchaczy do zajęcia są:
  - dyrektywa operacyjna;
  - załączenie nr 1;
  - notatki z dotychczasowych zajęć
2. Prowadzący zajęcia wykorzystuje dokumentację ćwiczenia oraz opracowanie metodyczne.

3. W wyniku zajęcia słuchacze powinni poznać treści wybranych fragmentów odprawy decyzyjnej dotyczącej podejmowania decyzji oraz układ i treść zamiaru będącego osnową decyzji.

VII. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

CZEŚĆ WSTEPNA:

Propozycje:

Sprawdzenie i wyjaśnienie teoretycznych aspektów podejmowania decyzji.

CZEŚĆ GŁÓWNA:

1. Wybór wariantu decyzji:

Uwaga:

Wybór wariantu działania ma miejsce pod koniec odprawy decyzyjnej po wysłuchaniu podwładnych. Na podstawie własnej oceny sytuacji oraz wniosków i propozycji przedstawionych przez sztab, dowódca korpusu podejmuje decyzję, ściślej dokonuje wyboru jednego z możliwych sposobów wykonania zadania.

Przykład:

Zdecydowałem: postawione przed korpusem zadanie zrealizować na podstawie wariantu nr .....

2. Ogłoszenie zamiaru:

Stanowi opis sposobu realizacji przyjętego sposobu działania i jest myślą przewodnią decyzji.

Struktura zamiaru:

- a. Zamierzam:

- prowadzić operację zaczepną mając w pierwszym rzucie (jakie siły?), w odwodzie (?);

- główny wysiłek skupić na (element ugrupowania operacyjnego) (etap operacji).
- b. Moja myśl przewodnia jest: pobicie (rozbitcie) sił głównych „KARPATII” w obszarze agresji (istota operacji zaczepnej);
- c. W tym celu:
  - .... DZ .....
  - .... DPanc .....
  - .... Odwód .....rozbija ..... z możliwością podziału na etapy – fazy operacji.
- d. Wsparcie ogniowe
  - lotnicze;
  - artyleryjskie;
  - inne;
  - sposób skupienia głównego wysiłku (na element ugrupowania operacyjnego lub etap operacji).
- e. Działanie wojsk inżynieryjnych: główny wysiłek skupić na (element ugrupowania operacyjnego, etap działania)
- f. Działanie wojsk OPL: główny wysiłek skupić na (element ugrupowania operacyjnego, etap operacji).
- g. WRE: główny wysiłek skupić na (element ugrupowania operacyjnego, etap operacji).
- h. Wojska obrony przeciwchemicznej: główny wysiłek skupić na (element ugrupowania operacyjnego, etap operacji).
- i. Inne rodzaje wojsk wg uznania dowódcy korpusu.

Propozycje uzupełniające temat:

- uzasadnienie głównego wysiłku;
- uzasadnienie sposobu opanowania obiektów: „ARES” i „JOWISZ”;
- wyjaśnienie mechanizmu wprowadzenia do bitwy odwodu operacyjnego

TEMAT: 305 (PSOS);

I. TEMAT: ORGANIZACJA WSPÓLDZIAŁANIA

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Uczyć metody synchronizacji działań wojsk w czasie prowadzenia operacji zaczepnej
2. Utrwalać nawyki pracy zespołowej w rozwiązywaniu głównych problemów współdziałania

III. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

Lp.	Treść zagadnienia	Czas
	<i>Część wstępna</i>	10'
	<i>Część główna</i>	75'
1.	Określenie problemów współdziałania	
2.	Synchronizacja działania wojsk w głównych fazach operacji zaczepnej	
	<i>Część końcowa</i>	5'
RAZEM		90'

IV. FORMA: Ćwiczenie grupowe

V. CZAS: 90'

VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE:

1. Podstawą przygotowania słuchaczy do zajęcia są:
  - dyrektywa operacyjna;
  - załączenie nr 1;
2. Prowadzący zajęcia wykorzystuje dokumentację ćwiczenia oraz opracowanie metodyczne.

3. W wyniku zajęcia słuchacze powinni zrozumieć metodykę dokonywania uzgodnień między wojskami w operacji zaczepnej korpusu.

VII. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

CZEŚĆ WSTEPNA:

Propozycje:

Wyjaśnienie istoty i celu współdziałania.

CZEŚĆ GŁÓWNA:

1. Określenie problemów współdziałania:

Uwaga:

Główne problemy współdziałania koordynuje G-3. Uzgadnia się je na poziomie strukturalnym wojsk realizujących wspólne zadanie. Może ono być organizowane w ramach wojsk własnych lub z sąsiadem w układzie: korpus – korpus; dywizja – dywizja; brygada – brygada lub między rodzajami wojsk. Problemy te wynikają z dokonanej wcześniej oceny sytuacji i porównania sposobów działania wojsk własnych. Mogą to być takie problemy, jak:

a). zgranie wysiłków wojsk 1K z działaniami sił powietrznych, sił OT i układu pozamilitarnego podczas przegrupowania korpusu;

b). zgodność działania wojsk 2K w styczności, 1K na linii wyjściowej /LD/ z działaniem lotnictwa, wojsk raketowych i artylerii na linii koordynacji wsparcia ogniowego FSCL.

c). wysiłek Sił Powietrznych, wojsk raketowych i artylerii oraz wojsk 2K na linii „biała” podczas wejścia do bitwy odwodu operacyjnego 1K;

d). wspólne działanie 1K, Korpusu Sił Powietrznych oraz K „WESTII” w czasie opanowania obiektu „JOWISZ” oraz rozszerzenia operacji do linii „czerwona”.

2. Synchronizacja działania wojsk w głównych fazach operacji zaczepnej.

Uwaga:

Dla sprawniejszego koordynowania działania G-3 może sporządzić tabelę synchronizacyjną. Ponadto ustala się sygnały wspólnego działania.

W celu dokonania ustaleń, do wojsk z którymi będzie organizowane współdziałanie wysyła się łączników wyposażonych w plan operacji.

a). Zakres uzgodnień w czasie przegrupowania 1K

- sposób osłony przeciwlotniczej przegrupujących się wojsk:
  - ja swój samolot – kod 6, żółta rakietą;
  - my wojska własne – seria trzech rakiet, pomarańczowy dym, białe płótna
- ustalenie mechanizmu kierowania ruchem wojsk 1K w czasie przegrupowania:
  - poprzez RSzW z siłami OT i Policją w sprawie utrzymywania porządku na drogach, w tym sygnały do obchodzenia niektórych przeszkód;
  - poprzez RSzW z układem pozamilitarnym (Policja, Państwowa Straż Pożarna) w sprawie sposobów prowadzenia ratownictwa i ewakuacji porażonych żołnierzy.

b). Zakres uzgodnień między wojskami w czasie wejścia korpusu do operacji zaczepnej na linii LD i FSCL:

- ogólny sygnał przerwij ogień – dwie czerwone rakiety,
- oznakowanie ugrupowania wojsk 2K w styczności – sygnał „NITKA”,
- określenie czoła wojsk sił głównych 1K - sygnał „DRATWA”,
- wskazywanie celi dla śmigłowców bojowych – dwie zielone rakiety,
- koordynacja ognia wojsk raketowych i artylerii z działaniem lotnictwa i śmigłowców bojowych.

c). Synchronizacja działań Sił Powietrznych, wojsk raketowych i artylerii z działaniem 1K na linii „biała” podczas wejścia odwodu 1K do bitwy zaczepnej, w tym:

- wskazywanie celi dla śmigłowców bojowych – dwie zielone rakiety,
- uzgodnienie sposobu koordynacji rażenia, w tym sygnałów przerwania ognia pomiędzy lotnictwem a artylerią wspierającą wejście odwodu korpusu do bitwy zaczepnej,
- uzgodnienie sposobu współdziałania pomiędzy siłami korpusu wspierającymi wejście do bitwy odwodu a 2 DZ zabezpieczającą wejście oraz 3 DPanc, głównie co do wysiłku rażenia oraz przerwania ognia.

d). Synchronizacja wspólnego działania 1K, Korpusu Sił Powietrznych oraz K „WESTII” w czasie opanowania obiektu „JOWISZ” oraz poszerzenia zadania do linii „czerwona”

- określenie obiektu do opanowania przez 1K i K „WESTII”. Opanowałem obiekt – sygnał „LINIA 1”, „LINIA 2” itp.
- uzgodnienie użycia środków rażenia pomiędzy korpusami w czasie opanowania obiektu „JOWISZ”,
- określenie zakresu współdziałania pomiędzy Siłami Powietrznymi, a wojskami 1K i K „WESTII” w czasie ich wyjścia nad granicę „KARPATII” w zakresie nie przekraczania linii „czerwona” i wykluczenia możliwości porażenia wojsk własnych i sojuszniczych.

Zakaz prowadzenia ognia za linią „czerwona” – „CZERWONA TAMA”.

CZEŚĆ KOŃCOWA:

- omówienie stopnia osiągnięcia celu zajęcia;

- zaakcentowanie istoty organizacji współdziałania sprowadzającej się do tego, że inicjatywa w tym zakresie podejmowana jest na jednym poziomie strukturalnym lub podejmuje ją podwładny;
- omówienie błędów i zalet oraz wystąpień słuchaczy;
- określenie tematu i terminu kolejnego zajęcia.

TEMAT: 201 (PSOL);

I. TEMAT: ODPARCIE PRZECIWUDERZENIA

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Uczyć rozwiązywania złożonych problemów prowadzenia operacji zaczepnej
2. Kształtować umiejętności pracy zespołowej

III. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

Lp.	Treść zagadnienia	Czas
	<i>Część wstępna</i>	10'
	<i>Część główna</i>	75'
1.	Ocena sytuacji	
	- ocena przeciwnika	
	- wybór najkorzystniejszego sposobu działania	
2.	Określenie zadań dla podwładnych	
	<i>Część końcowa</i>	5'
RAZEM		90'

IV. FORMA: Ćwiczenie grupowe

V. CZAS: 90'

VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE:

1. Podstawą przygotowania słuchaczy do zajęcia są:
  - mapa „Położenie wojsk 051700 kwiecień 98”;
  - założenie nr 2;
2. Prowadzący zajęcia wykorzystuje założenie nr 2 oraz opracowanie metodyczne.

3. W wyniku zajęcia słuchacze powinni poznać związki i zależności między potrzebami i możliwościami odparcia przeciwuderzenia a ciągłością operacji zaczepnej.

VII. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

CZEŚĆ WSTĘPNA:

Propozycje:

Wyjaśnienie istoty, warunków i sposobów odparcia przeciwuderzenia w operacji zaczepnej.

CZEŚĆ GŁÓWNA:

1. Ocena sytuacji:

Z uwagi na zarysowującą się możliwość oddziaływania odvodu 3K „MAZURII” jawią się następujące problemy:

- wpływ oddziaływania odvodu 3K na ciągłość operacji zaczepnej,
- określenie potrzeb i możliwości 1K w zakresie odparcia przeciwuderzenia i opanowania obiektu „ARES”

a). Ocena przeciwnika:

- ogólna ocena wojsk 3K,
- możliwości działania,
- przypuszczalny zamiar działania,
- wnioski do działań wojsk własnych z uwzględnieniem wariantów działania przeciwnika.

Uwaga:

Ponieważ przeciwnik będzie decydował o miejscu, czasie i sposobie wykorzystania odvodu 3K na wybór sposobu działania 1K wpływają prawdopodobne sposoby działania strony przeciwnej.

b). Wybór najkorzystniejszego wariantu działania:

Ocena potrzeb opanowania obiektu „ARES” z uwzględnieniem działania odwodu 3K, w tym:

- skład bojowy, wzmocnienie i wsparcie, wsparcie logistyczne i inne;
- wpływ rozmieszczenia wojsk własnych i sąsiadów na opanowanie obiektu „ARES”;
- słabości – w tym elementy ugrupowania operacyjnego najbardziej narażone na uderzenia przeciwnika;
- porównanie sił i środków rażenia;
- ocena prawdopodobnych wariantów działania wojsk własnych;
- porównanie wariantów;
- wybór najkorzystniejszego sposobu prowadzenia operacji z uwzględnieniem sił, które mogą opanować obiekt „ARES” oraz wojsk przewidywanych do odparcia przeciwwuderzenia odwodu 3K.

2. Określenie zadań dla podwładnych.

Uwaga:

Dowódca korpusu stawia zadania dla tych elementów ugrupowania operacyjnego, które będą wykonywać nowe zadania o ile zajdzie potrzeba korekty decyzji.

CZEŚĆ KOŃCOWA:

- omówienie stopnia osiągnięcia celu zajęcia;
- wyeksponowanie potrzeby utrzymania przewagi na kierunku działania wojsk pierwszego rzutu operacyjnego;
- ocena pracy słuchaczy i ich niedociągnięć;
- określenie tematu i terminu kolejnego zajęcia.

TEMAT: 306 (PSOS); 203 (PSOL);

**I. TEMAT: WPROWADZENIE DO BITWY DRUGIEGO RZUTU
ZWIĄZKU OPERACYJNEGO**

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Rozwijać umiejętność rozwiązywania złożonych problemów prowadzenia operacji zaczepnej
2. Doskonalić słuchaczy w pracy zespołowej nad kierowaniem przebiegiem operacji zaczepnej

III. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

Lp.	Treść zagadnienia	Czas
	<i>Część wstępna</i>	10'
	<i>Część główna</i>	160'
1.	Ocena sytuacji - ocena wojsk własnych - ocena przeciwnika	
2.	Wybór najkorzystniejszego wariantu	
3.	Postawienie nowych zadań	
	<i>Część końcowa</i>	10'
RAZEM		180'

IV. FORMA: Ćwiczenie grupowe

V. CZAS: 180' /* grupa PSOS ma zajęcia 2-godzinne/

VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE:

1. Podstawą przygotowania słuchaczy do zajęcia są:
  - mapa „Położenie wojsk 061400 kwiecień 98”;
  - założenie nr 3;

2. Prowadzący zajęcia wykorzystuje dokumentację ćwiczenia oraz opracowanie metodyczne.
3. W efekcie zajęcia słuchacze powinni poznać mechanizm wprowadzenia odwodu operacyjnego do bitwy zaczepnej oraz jego wpływ na dalszy przebieg operacji zaczepnej.
4. W grupie PSOS wysiłek zajęcia powinien być skupiony na ocenie sytuacji. Stawianie zadań, ze względu na ograniczony czas zajęcia, wskazane jest pominąć

VII. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

CZEŚĆ WSTEPNA:

Propozycje:

Wyjaśnienie uwarunkowań wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego

CZEŚĆ GŁÓWNA:

1. Ocena sytuacji:

a). Ocena wojsk własnych

Uwaga: Najważniejszym wyznacznikiem działania dla „KARPATII” jest czas. Przeciwnik wykonuje przeciwuderzenie swoim odwodem operacyjnym. Im szybciej korpus opanuje obiekt „ARES” i przeniesie operację za BUG, tym łatwiej może osiągnąć cel operacji. Można przyjąć, że potrzeba szybkiej reakcji na wyjaśnione już zachowanie odwodu 3K „MAZURII” sprawiają iż ocena sytuacji ze względu na te okoliczności powinna być szybko przeprowadzona.

Zasadnicze problemy oceny wojsk własnych:

- określenie kto i w jaki sposób może zapewnić utrzymanie przewagi miejscowej;

- na ile zmiana sytuacji wymaga korekty decyzji i modyfikacji sposobów działania, a w tym:
  - kiedy (w czasie) wprowadzić odwód operacyjny, czy przed obiektem „ARES”, czy w ramach obiektu „ARES”,
  - gdzie (w terenie) najkorzystniej wprowadzić odwód do bitwy, czy przed forsowaniem Bugu czy z przyczółka za Bugiem,
  - synchronizacja działania sił głównych korpusu z planowanym działaniem desantu powietrznego.

b). Ocena przeciwnika

- wpływ działania odwodu strategicznego „MAZURII” na przebieg operacji zaczepnej 1K,
- określenie możliwości 3K z uwzględnieniem powodzenia przeciwwuderzenia jego odwodu,
- opracowanie wariantów działania przeciwnika, ich zalet i wad oraz wybór najprawdopodobniejszego,

2. Wybór najkorzystniejszego wariantu

- sporządzenie wariantów i ich rozważenie;
- porównanie wariantów;
- wybór najlepszego wariantu, w tym korekta zadań ogniowych i ewentualnie linii koordynacyjnej „biała”

Synchronizacja działania wojsk korpusu z lotnictwem i innymi rodzajami wojsk na linii „biała”, w tym między innymi:

- przerwij ogień – dwie czerwone rakiety,
- zgranie działania między lotnictwem a wojskami raketowymi i artylerią w czasie wykonywania zadań przez lotnictwo,
- uzgodnienie sposobu określania czoła wojsk korpusu z lotnictwem – sygnał „NITKA”,

- ja swój śmigłowiec – kod SRO-7, dublujący żółta rakietą,
- działanie lotnictwa na wezwanie z pola walki – sygnał „POMOC”

3. Postawienie zadań

Uwaga:

Dotyczy w pierwszej kolejności 6DPanc (odvodu korpusu) oraz wojsk, które biorą udział w zabezpieczeniu jego wprowadzenia.

CZEŚĆ KOŃCOWA:

- określenie stopnia osiągnięcia celu zajęcia;
- wyeksponowanie czynnika czasu oraz znaczenia działania odvodu korpusu dla osiągnięcia celu operacji;
- wskazanie dobrych i słabszych fragmentów zajęcia;
- podanie tematu i terminu kolejnego zajęcia.

TEMAT: 205 (PSOL);

**I. TEMAT: PROWADZENIE OPERACJI ZACZEPNEJ W GŁĘBI
OPERACYJNEJ**

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Poznać prawidłowości zjawisk operacji w fazie jej rozwijania w głębi operacyjnej
2. Doskonalić słuchaczy w rozwiązywaniu problemów operacyjnych

III. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

Lp.	Treść zagadnienia	Czas
	<i>Część wstępna</i>	10'
	<i>Część główna</i>	160'
1.	Ocena sytuacji - ocena wojsk własnych - ocena przeciwnika	
2.	Wybór sposobu opanowania obiektu „JOWISZ”	
3.	Postawienie nowych zadań	
	<i>Część końcowa</i>	10'
	RAZEM	180'

IV. FORMA: Ćwiczenie grupowe

V. CZAS: 180'

VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE:

1. Podstawą przygotowania słuchaczy do zajęcia są:
  - mapa „Położenie wojsk 071800 kwiecień 98”;
  - założenie nr 4;

2. Prowadzący zajęcia wykorzystuje dokumentację ćwiczenia oraz opracowanie metodyczne.
3. W efekcie zajęcia słuchacze powinni poznać wybrane aspekty prowadzenia operacji zaczepnej, wspólnie z wojskami sojusznikowymi.

VII. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

CZEŚĆ WSTEPNA:

Propozycje:

Omówienie (sprawdzenie znajomości) zasad prowadzenia działań zaczepnych w głębi operacyjnej

CZEŚĆ GŁÓWNA:

1. Ocena sytuacji:

a). Ocena wojsk własnych:

Uwaga: W celu dokonania oceny wojsk własnych można rozpatrzeć między innymi:

- skład bojowy, wzmocnienie i wsparcie, stan zabezpieczenia logistycznego po 2,5 dobach od wejścia sił głównych korpusu do operacji zaczepnej, przy uwzględnieniu strat ogólnych korpusu wynoszących ponad 14%;
- rozmieszczenie wojsk własnych i sąsiadów i ich wpływ na możliwość opanowania obiektu „JOWISZ”;
- słabości korpusu – elementy ugrupowania operacyjnego najbardziej narażone na porażenie

W konkretnej sytuacji 071800 jawią się następujące problemy:

- W jaki sposób opanować obiekt „JOWISZ” przy uwzględnieniu możliwości oddziaływania wojsk 4K „MAZURII”, a ponadto:

- sposób skupienia głównego wysiłku; Czy w dalszym ciągu ma on być skupiony na kierunku OSTRÓW MAZOWIECKA, OSTROŁĘKA, na którym naciera 3 DPanc? Czy może zdecydować się na jego przeniesienie na kierunek 5 BZ;
  - kiedy i w jaki sposób można wykorzystać odwód korpusu (6 DZ);
  - jak współdziałać z 12 DZ 1K w celu okrążenia sił głównych 6 DPanc „MAZURII”.
- Jak współdziałać z korpusem „WESTII” – przegląd dotychczasowych uzgodnień i ich ewentualna korekta – patrz opracowanie metodyczne s. 21.
  - W jaki sposób osiągnąć linię „czerwoną”
    - jakie zadanie powinien wykonywać 1K po osiągnięciu linii „czerwonej”?
    - w jakim ugrupowaniu operacyjnym 1K powinien opanować północną granicę „KARPATII”.
- b). Ocena przeciwnika
- ocena działania odwodu strategicznego „MAZURII” i jego wpływ na osiągnięcie celu operacji zaczepnej;
  - określenie możliwości 3K z uwzględnieniem sytuacji wojsk zagrożonych okrążeniem;
  - sporządzenie wariantów działania przeciwnika wraz z wyborem najbardziej prawdopodobnego.
2. Wybór sposobu opanowania obiektu „JOWISZ”
- sporządzenie wariantów i ich rozważenie;
  - porównanie wariantów;
  - wybór najlepszego wariantu, z równoczesną korektą zadań;
  - określenie charakteru zadania po opanowaniu obiektu „JOWISZ”

3. Postawienie zadań

Związki taktyczne i oddziały otrzymują nowe zadanie w postaci rozkazu operacyjnego na kolejną dobę operacji zaczepnej.

CZEŚĆ KOŃCOWA:

- określenie stopnia osiągnięcia celu zajęcia;
- zaakcentowanie wagi opanowania obiektu „JOWISZ”;
- wskazanie dobrych i słabszych fragmentów zajęcia;

Wydrukowano w 10 egz.
Egz. nr 1-10 – Bibl. Główna DZN
Wyk. płk W. KRAUZ
mjr J. SOLARZ
Druk AON nr 300/WW

JAWNE

